

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий
ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ, ЕТНОЛОГІЇ
ТА ПРАВознавства ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО

КАФЕДРА АРХЕОЛОГІЇ,
ЕТНОЛОГІЇ ТА КРАЄЗНАВЧО-
ТУРИСТИЧНОЇ РОБОТИ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
**МЕТОДИКА ТА
ОРГАНІЗАЦІЯ
МУЗЕЙНОЇ РОБОТИ**

Рівень освіти
Галузь знань
Спеціальність
Освітньо-наукова програма підготовки
Кількість кредитів
Рік підготовки, семестр
Компонент освітньо-наукової програми
Дні занять
Мова викладання
Консультації
Викладач
Контакти

Третій (освітньо-науковий)

03 Гуманітарні науки

032 Історія та археологія

Докторів філософії

4

3 рік, 6 семестр

вибіркова

згідно з розкладом

українська

Згідно з графіком проведення консультацій
кандидат історичних наук, старший викладач
Токарєв С. А.

E-mail: tokarev-s-a@ukr.net

Facebook [https://www.facebook.com/
profile.php?id=100013913987293](https://www.facebook.com/profile.php?id=100013913987293)

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Методика та організація музейної справи» охоплює коло теоретичних і практичних аспектів, що стосуються існуючих у сучасному світі форм, видів та напрямків роботи музеїв, принципів створення музейної експозиції, методології підбору експозиційного матеріалу, художнього оформлення музейних експозицій та сучасних тенденцій розвитку екскурсійного обслуговування та комунікації з музейною аудиторією. Вивчення дисципліни сприяє процесу формування знань, умінь і навичок учасників освітнього процесу, які здобувають третій (освітньо-науковий) рівень у галузі методики та організації музейної справи та вмінь застосовувати їх у практичній роботі.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є музейна справа як суспільний інститут, її соціальні функції і форми їх реалізації в різних суспільно-економічних умовах; принципи, технології та процеси нагромадження, збереження і презентації соціально

значущої інформації музейними установами, а також процеси виникнення, розвитку і суспільного функціонування музею.

Програма навчальної дисципліни складається з 2 змістових модулів:

Метою викладання навчальної дисципліни є засвоєння здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня освіти знань, умінь та навичок з методики та організації музейної справи, вивчення всіх інноваційних форм, видів та напрямків роботи музеїв, новітніх тенденцій у створенні музейної експозиції, методології підбору експозиційного матеріалу, художнього оформлення музейних експозицій, комунікації з різними категоріями відвідувачів та споживачів музейних послуг.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПІ	Компетентності
ЗК 1	Здатність до системного наукового мислення для здійснення дослідницької діяльності на основі власного наукового досвіду та світогляду.
ЗК 2	Здатність до вирішення актуальної наукової проблеми шляхом аналізу наявного наукового доробку та створення нових знань та методів для її розв'язання.
ЗК 3	Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї, формулювати та експериментально перевіряти наукові гіпотези, планувати, розробляти та реалізовувати дослідницькі та інноваційні проекти і програми.
ЗК 4	Здатність спілкуватися державною мовою усно і письмово.
ЗК 6	Здатність до використання сучасних інформаційних та комунікаційних технологій, комп'ютерних засобів та програм для реалізації своєї дослідницької діяльності.
ЗК 9	Здатність до організації та реалізації педагогічної діяльності.
ФК 1	Здатність до комплексного вивчення та системного розуміння предметної галузі за обраним науковим напрямом та освітньою діяльністю.
ФК 2	Здатність до пошуку, отримання доступу до джерел інформації шляхом використання облікової документації архіву та музею, бібліотечного каталогу, новітніх ІКТ-ресурсів для формування джерельної бази дисертаційного дослідження.
ФК 3	Здатність до критично-оцінювального ставлення до різних типів історичних та археологічних джерел, їхнього широкого використання для написання дисертаційного дослідження.
ФК 5	Здатність до опанування наукової термінології, вільного оперування нею у власній науковій діяльності.
ФК 7	Здатність презентувати результати наукових досліджень з історії та археології в усній і письмовій формі з урахуванням галузевої специфіки відповідно до національних та міжнародних стандартів.

ФК 8	Здатність до постановки та вирішення нових проблем в галузі історії та археології, запровадження результатів інноваційної діяльності до наукового обігу та їх широкої популяризації.
ФК 9	Здатність проводити експертизу наукових праць, рецензувати публікації та автореферати зі спеціальності історія та археологія, виконувати функції наукового керівника, консультанта, наукового редактора.
ФК 10	Здатність працювати в колективі над вирішенням науково-педагогічних проблем, брати участь у роботі університету та його структурних підрозділів, в тому числі профільної кафедри.
ФК 11	Здатність до здійснення активної педагогічної діяльності, організації та реалізації освітнього процесу: навчання, виховання, розвитку і професійної підготовки здобувачів освіти до певного виду професійно-орієнтованої діяльності.
Програмні результати навчання	
ПРН 1	Побудова власного наукового світобачення та дослідницького поля на основі сучасної історичної парадигми, загальнолюдських цінностей, базових принципів функціонування світової наукової спільноти.
ПРН 2	Досконале знання сфери досліджуваного та широкого загальноісторичного контексту, історіографічної та джерелознавчої бази, модерних наукових теорій і концепцій зі спеціальності історія та археологія, використання вітчизняного і зарубіжного наукового досвіду і доробку.
ПРН 4	Здатність визначати мету, завдання, об'єкт, предмет, стратегію, алгоритм теоретичного та експериментального дослідження з історії та археології, організовувати власну та колективну наукову діяльність відповідно до умов і потреб історичної науки в Україні і світі.
ПРН 5	Навички наукового пошуку джерел різного типу, їхнього всебічного аналізу, визначення достовірності, інформативності, унікальності шляхом застосування сучасних методів і засобів дослідження.
ПРН 6	Володіння усім спектром методичного інструментарію, вміння обирати оптимальні шляхи розв'язання проблеми, формування оригінальної творчої лабораторії з урахуванням провідних методологічних тенденцій, методологічних принципів філософського дослідження, теоретичних та емпіричних методів історичного дослідження, соціологічних і статистичних методів.
ПРН 7	Вміння і навички роботи з сучасними бібліографічними і реферативними базами даних, а також наукометричними платформами, знання і використання правил цитування та посилання на використані джерела, правил оформлення бібліографічного списку, розуміння змісту і порядку розрахунків основних кількісних наукометричних показників ефективності наукової діяльності.
ПРН 11	Здатність забезпечувати якісну передачу наукового досвіду молодому поколінню, формувати національну наукову еліту, робити внесок у створення новітньої освітньої бази для підготовки висококваліфікованих фахівців за спеціальністю історія та археологія, стимулювати активність молодих науковців.

ПРН 12	Навички організації практичного вирішення питань збереження історичної пам'яті та охорони матеріальної й духовної культурно-історичної спадщини України.
ПРН 14	Знання структури наукової галузі зі спеціальності історія та археологія, вищої освіти в Україні і світі, специфіки та етики професійної діяльності, базових принципів наукової комунікації; вміння використовувати законодавче та нормативно-правове забезпечення наукової діяльності та вищої освіти.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль I Організаційно-правова основа музейної роботи				
1	Тема 1. Нормативно-правове забезпечення музейної роботи	2	2	9
2	Тема 2. Проблеми та перспективи розвитку музейної мережі України	2		9
3	Тема 3. Перспективи інтеграції українських музеїв у регіональні, національні та міжнародні музейні організації	2	2	9
Модуль II. Інноваційні новітні технології в музейній роботі				
4	Тема 4. Музей та сучасні технології. Віртуальний музей.	2	2	9
5	Тема 5. Суть та завдання музейного менеджменту	2		10
6	Тема 6. Налагодження PR-комунікацій між музеєм та суспільством	2	2	10
7	Тема 7. Маркетингово-рекламна робота музеїв	2	2	10
Разом за курс -		14	10	96

Тематика практичних занять

Модуль I

Тема 1. Міжнародні музейні організації.

Тема 2. Міжнародне музейне законодавство.

Модуль II

Тема 1. Музейна комунікація.

Тема 2. Комерційна діяльність музеїв.

Тема 3. Музей та інтернет-ресурси.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

Основна література:

Закон України «Про музеї та музейну справу» від 29.06.1995 № 249/95-ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 20.06.1995. № 25.

Про внесення змін до Закону України «Про музеї та музейну справу»: Закон України № 1709-VI від 05.11.2009 р. *Відомості Верховної Ради України*. 5.11.2009. № 25. 9 с.

Закон України «Основи законодавства України про культуру» від 14.02.1992 №2117-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 26.04.1992.

Про культуру: Закон України від 14.12.2010 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 24. Ст. 169.

Про охорону культурної спадщина: Закон України від 08.06.2000 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 39. Ст. 333.

Бабарицька В., Короткова А., Малиновська О. Екскурсознавство і музеєзнавство: навч. посібн. К.: Альтерпрес, 2007.

Белікова М., Зайцева В. Основи музеєзнавства: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Запоріжжя: ЛПКС, 2015. 179 с.

Вайдахер Фрідріх. Загальна музеологія / За ред. Зеновія Мазурика; Пер. з нім. Х. Назаркевич, О. Лянг, В. Лозинського. К.: Літопис, 2005.

Власюк Г. М., Зосимович О. Ю., Хададова М. В. Музеєзнавство та архівна справа: Навч.-метод. посіб. Житомир: ЖДПУ імені Івана Франка, 2006.

Горішевський П. Основи музеєзнавства, маркетингу та рекламно-інформаційної діяльності музеїв: [навчальний посібник]. Івано-Франківськ: Плай, 2005.

Мезенцева Г.Г. Музеєзнавство. К., 1980.

Музееведение. Вопросы теории и методики. М., 1988.

Рутинський М.И. Стецюк О.В. Музеєзнавство. Навчальний посібник. К., 2008.

Салата О.О. Основи музеєзнавства. Навчально-методичний посібник. Вінниця, 2015.

Сотникова С. И. Музеология: [учебное пособие]. М.: Дрофа, 2004.

Шевченко В.В. Музеєзнавство. К.: Університет Україна, 2007. 287 с.

Шляхтина Л. М. Основы музейного дела. Теория и практика: [учебное пособие]. СПб.: Высшая школа, 2005.

Юренева Т. Ю. Музееведение: [учебник]. М.: Академический Проект, 2006.

Якубовський В.І. Музеєзнавство. К., 2010.

Допоміжна література:

Бабенко О., Бабенко О. Короткий словник музейних термінів. Кіровоград: Центрально-Українське видавництво, 2001.

Банах В., Барановська Н. Експозиційна робота музеїв : навчальний посібник. Львів: Логос, 2018. 175 с.

Бойко-Гагарін А. Музейний маркетинг: науково-методичне видання. Київ: Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, 2016. 67с.

Бондар І.Т., Явтушенко І.Г. Громадські музеї України. Історія, досвід, проблеми. К., 1979.

Вербицька П., Пасічник Р. Музей як комунікативний та освітній простір: навчальний посібник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 229 с.

Власюк Г. М. Музеєзнавство та архівна справа: [навчально-методичний посібник]. Житомир: ЖДПУ імені Івана Франка, 2006.

Лорд Б. Менеджмент в музейном деле. М., 2002.

Маньковська Р.В. Музейництво в Україні. К., 2000.

Музейна справа та музейна політика в Україні ХХ століття. К.: Златограф, 2004.

Музеї України: Довідник / Міністерство культури і мистецтв України. К.: Задруга, 1999.

Скрипник Г.А. Етнографічні музеї України. К., 1989.

Юрєнева Т. Ю. Музей в мировой культуре. М., 2003.

Інформаційні ресурси

<http://prostir.museum.ua>

<http://www.museum-ukraine.org.ua>

<http://www.museum.ru>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Аспірант має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього менеджменту, економіки, права тощо;

- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;

- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;

- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Аспірант зобов'язаний:

відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;

брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;

виконати індивідуальне завдання

самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену.

Аспірант, який не підготував самостійну роботу, до заліку не допускається.

набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 35 балів.

Політика щодо дедайннів та перескладання.

Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Аспіранти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW-03evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)).

У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Робота на лекційному занятті	2	2	8
Робота на практичному занятті	5	10	50
Самостійна робота:	6	7	42
Усього:			до 100